

| KARTA PRZEDMIOTU NA ROK AKADEMICKI 2019/2021                                                                                                                                                                    |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------------------------------------------|------|------|-----|-------------------------------------------------|
| INFORMACJE OGÓLNE                                                                                                                                                                                               |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| 1. Nazwa przedmiotu kształcenia                                                                                                                                                                                 |     | Ochrona środowiska                                   |      |      |     |                                                 |
| 2. Nazwa jednostki                                                                                                                                                                                              |     | Wydział Nauk o Zdrowiu<br>Zakład Zdrowia Publicznego |      |      |     |                                                 |
| 3. Grupa treści kształcenia                                                                                                                                                                                     |     | podstawowy                                           |      |      |     |                                                 |
| 4. Typ przedmiotu                                                                                                                                                                                               |     | obowiązkowy                                          |      |      |     |                                                 |
| 5. Poziom studiów                                                                                                                                                                                               |     | Drugiego stopnia                                     |      |      |     |                                                 |
| 6. Liczba punktów ECTS 4                                                                                                                                                                                        |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| 7. Poziom przedmiotu                                                                                                                                                                                            |     | podstawowy                                           |      |      |     |                                                 |
| 8. Rok studiów, semestr                                                                                                                                                                                         |     | II rok, trzeci semestr                               |      |      |     |                                                 |
| 9. Liczba godzin w semestrze                                                                                                                                                                                    |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| Wyk.                                                                                                                                                                                                            | Ćw. | L*                                                   | Prj. | Pbn. | Zp. | Pr.                                             |
| 15                                                                                                                                                                                                              | 30  |                                                      |      |      |     |                                                 |
| 10. Język wykładowy: polski                                                                                                                                                                                     |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| 11. Wykładowca (wykładowcy)                                                                                                                                                                                     |     | Prof. dr hab. Jan Karczewski                         |      |      |     |                                                 |
| INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE                                                                                                                                                                                          |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| 12. Wymagania wstępne                                                                                                                                                                                           |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| 1) Znajomość podstaw ekologii, biologii, chemii                                                                                                                                                                 |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| 13. Cele przedmiotu                                                                                                                                                                                             |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| C1 Scharakteryzowanie podstawowych zagadnień z podstaw ekologii i ochrony środowiska;                                                                                                                           |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| C2 Objaśnienie wpływu zagrożeń cywilizacyjnych na rozwój człowieka i stan środowiska, w którym żyje;                                                                                                            |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| C3 Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii.                                                                                                                                                       |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| 14. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych                                                                                                                                |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| Student, który zaliczył przedmiot:                                                                                                                                                                              |     |                                                      |      |      |     | odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się |
| WIEDZA                                                                                                                                                                                                          |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| P_W01 Prezentuje pogłębioną wiedzę z zakresu rozpoznawania podstawowych zagrożeń zdrowia ludności związanych z jakością środowiska, stylem życia i sposobem żywienia oraz innymi czynnikami ryzyka zdrowotnego. |     |                                                      |      |      |     | K_W01, K_W02,                                   |
| P_W02 Zna metody przeprowadzania wstępnej oceny zagrożeń zdrowia populacji oraz rozpowszechnienia chorób                                                                                                        |     |                                                      |      |      |     | K_W01, K_W02,                                   |
| UMIEJĘTNOŚCI                                                                                                                                                                                                    |     |                                                      |      |      |     |                                                 |
| P_U01 Posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie                                                           |     |                                                      |      |      |     | K_U03, K_U10                                    |
|                                                                                                                                                                                                                 |     |                                                      |      |      |     |                                                 |

| KOMPETENCJE SPOŁECZNE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| K_K01 Potrafi, w szerokim zakresie, formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne i pisemne, a także wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając zalety i wady różnych rozwiązań.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | K_K08, K_K09.                                     |
| <b>15. Treści programowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                   |
| <b>Forma zajęć - wykłady</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ochrona środowiska jako dziedzina nauki; elementy środowiska i czynniki ekologiczne.</li> <li>2. Człowiek a środowisko. Zasoby przyrody.</li> <li>3. Zanieczyszczenia środowiska. Zagrożenia cywilizacyjne – diagnozy i prognozy.</li> <li>4. Międzynarodowa regulacje prawne dotyczące ochrony przyrody a ochrona środowiska w Polsce.</li> <li>5. Ochrona atmosfery, gleb i wód.</li> <li>6. Ochrona środowiska przed hałasem, wibracjami, działaniem pola elektrycznego i magnetycznego.</li> <li>7. Wpływ czynników środowiskowych, na jakość życia populacji ludzkiej. Choroby cywilizacyjne</li> </ol>                                                                  |                                                   |
| <b>Forma zajęć – ćwiczenia/laboratoria/zajęcia praktyczne itp.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Oznaczanie podstawowych parametrów, jakości wody (barwa, zapach, smak, przejrzystość, pH, przewodność, zaw. chlorków). Ocena twardości wody.</li> <li>2. Analiza jakościowa i ilościowa gleb Badanie kwasowości gleby.</li> <li>3. Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na podstawie wyników badań monitoringowych.</li> <li>4. Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza, gleb i wód oraz charakterystyka gospodarki odpadami na podstawie raportów o stanie środowiska w woj. Lubelskim.</li> <li>5. Analiza wskaźnika dziennego i tygodniowego pobrania metali ciężkich oraz pestycydów w wyniku spożycia określonych produktów spożywczych.</li> </ol> |                                                   |
| <b>16. Narzędzia/metody dydaktyczne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Literatura przedmiotu – analiza wybranych artykułów, raportów o ochronie środowiska</li> <li>2. Prezentacje do wykładów</li> <li>3. Projektor multimedialny i komputer</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                   |
| <b>17. Sposoby oceny (F – formująca; P – podsumowująca)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                   |
| F1. Ocena bieżącego przygotowania do zajęć laboratoryjnych i aktywności w trakcie zajęć - ocenianie ciągłe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                   |
| F2. Zaliczenie z części teoretycznej sprawozdań z analiz na każdym laboratorium                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                   |
| P2. Egzamin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                   |
| <b>18. Obciążenia pracą studenta</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                   |
| forma aktywności                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
| Godziny kontaktowe z nauczycielem**                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 45                                                |
| Przygotowanie studenta do zaliczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 15                                                |
| Przygotowanie studenta do egzaminu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 20                                                |
| Przygotowanie projektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 20                                                |
| SUMA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 100                                               |
| SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS<br>DLA PRZEDMIOTU                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 4                                                 |
| <b>19. Literatura podstawowa i uzupełniająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                   |
| Literatura podstawowa:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                   |
| 1) Paczusi R., <i>Ochrona środowiska</i> . Oficyna Wydawnicza BRANTA, Bydgoszcz-Warszawa, 2008                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                   |
| 2) Dobrzańska B., Dobrzański G., Kiełczewski D. <i>Ochrona środowiska przyrodniczego</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN, wyd 1, Warszawa, 2019                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                   |
| 3) Górka K., Poskrobko B., Radecki W., <i>Ochrona środowiska. Problemy społeczne, ekonomiczne i prawne</i> , PWE, Warszawa 2001                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                   |
| Literatura uzupełniająca:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                   |
| 1) Krebs Ch. J., <i>Ekologia</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2001                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                   |
| 2) Tuszyńska L., <i>Edukacja ekologiczna. Dla nauczycieli i studentów</i> , Wyd. WSP TWP, Warszawa 2006                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                   |
| 3) Wolny M., <i>Pedagogiczne aspekty ekologii i ochrony środowiska</i> , Wydawnictwo UWM Olsztyn 2002                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                   |
| <b>20. Formy oceny – szczegóły</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                   |

Ocena stopnia osiągniętych przez studenta efektów uczenia się następuje wg poniższych kryteriów:

5.0 – zakładany efekt uczenia się został osiągnięty bez zastrzeżeń

4.5 – zakładany efekt uczenia się został osiągnięty z pojedynczymi brakami/błędami

4.0 – zakładany efekt uczenia się został osiągnięty z nielicznymi brakami/błędami

3.5 – zakładany efekt uczenia się został osiągnięty z wieloma brakami/błędami

3.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z licznymi i istotnymi brakami/błędami (minimalnie wymagany poziom osiągnięcia efektu)

2.0 – zakładany efekt uczenia się nie został osiągnięty

## **21. Inne przydatne informacje o przedmiocie**

1. Informacje o przedmiocie w Zakładzie Zdrowia Publicznego

2. Miejsce odbywania się zajęć: PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej,

3. Zajęcia odbywają się zgodnie z aktualnym planem zajęć umieszczonym na stronie:

<http://www.pswbp.pl/index.php/pl/sprawy-studenckie/plany-zaj-std/Plany-i-terminarze-zaj%C4%99%C4%87/Zdrowie-Publiczne/>

4. Konsultacje odbywają się zgodnie z terminarzem konsultacji

<http://www.pswbp.pl/index.php/pl/aktualnoci-zdr/zakad-zdrowia-publicznego>

\* L – laboratorium (w przypadku zajęć z języka obcego oznacza lektorat)

\*\* – Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia

**oraz konsultacje**